

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe 1 lună .. 2 "

N-rii de Duminică pe an 4

Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

APEL.

Rugăm pe toți amicii noștri să facă cea mai largă propagandă în favorul abonării «Tribunei». În deosebi facem apel către cei din Bihor, unde este și o rușine și o nenorocire națională cât de puțin se citește românește. Nici zece la sută din clasa zisă inteligentă nu are în casă un jurnal ori revistă românească, ci foarte mulți nu citesc nimic ori — și mai condamabil — abonează (și deci spriginesc) ziarele maghiare cari zi de zi insultă tot ce este românesc.

Domnii protopopi, preoți și învățători să-și fină de înaltă datorință pe d'oparte ei înșiși să aboneze ziar românesc, pe de altă parte să îndemne țărănimea, căci se poate dovedi cu cifre cum numai unde se citesc ziare acolo se deșteaptă și întărește în conștiința națională poporul, numai acolo lupta națională a fost purtată cu succes și onoare. Unde nici cărturarii nici țărani nu citesc, a fost întuneric și cele mai detestabile păcate naționale s'au săvârșit.

Ca în trecut, așa și în viitor, «Tribuna» va apăra cu credință și devotament cauza sfântă națională, va fi scrisă de cele mai bune condeie românești, va călători în măsura spriginului oferit de public prin abonare — căci noi alt sprigin nu cerem — să se perfecționeze tot mai mult, să stee din toate punctele de vedere la înălțimea chemării sale.

Iată de ce și îndrăznim să solicităm spriginul tuturor bunilor români, rugând pe amici, cititori și binevoitori să aboneze și să îndemne și pe alții să aboneze... Fiecare nou abonent este o întărire națională, pentru că numai cititul ziarelor poate crea solidaritatea de sentimente cu spriginul căreia cauza națională se poate duce la isbândă.

Cine ține să pună umărul la ducerea nainte a cauzei, să spriginească presa română, să aboneze «Tribuna»!

Pitreich și „Fremdenblatt“.

(*) E un secret public că Pitreich, ministrul comun de război, a făcut coaliției servicii mari. El a mijlocit ca șefii acesteia să poată comunica, în Aprilie, cu M. Sa și s'ajungă astfel la înțelegerea care li-a asigurat puterea.

Iată de ce actualul guvern are oare-cari îndatoriri față de Pitreich. În Delegațiunii Ungurii l-au și tratat prietenește, i-au votat tot ce a cerut, s'au declarat mulțumiți de toate explicările și au rămas încântați că după votarea sutelor de milioane, au fost

invitați să vadă arsenalul, unde, bine înțeles, li s'a servit un «lunch». Leii dela Budapesta au ciocnit paharul cu — *soldatesca* (căci așa numiau ei pe toți dignitarii armatei comune!).

Este adevărat și aceea, că din parte-i, Pitreich s'a arătat foarte prietenos față de Unguri. El n'a avut atitudinea predecesorilor sei: scurți la vorbă și intransigenți în chestii militare, ci cu amabilitatea unui adevărat diplomat (pare că a îmbătrânit nu în oștire, ci pe luciul parchet al diplomației!) a căutat să satisfacă cererile Ungurilor... Tocmai de aceea, lui nici Zborai nu i-a strigat «demisionează», ca lui Goluchowski.

Se vede însă că atitudinea asta a nemulțumit unele cercuri dela Curte. Destul că «Fremdenblatt», ziarul care trece drept semi-oficios, a publicat Sâmbătă un articol cu ascuțit împotriva lui Pitreich.

Este de o așa mare însemnătate (și poate să aibă și urmări) acest articol, în cât ne simțim îndemnați a-l da în întregime.

Iată-l:

»Delegațiunea ungară a terminat azi cu bugetul armatei, deci partea meritorică a treburilor sale. După cum era de așteptat, Pitreich, ministrul comun de război, a terminat bine în delegația ungară. Dl Pitreich a îndeplinit atâtea pretenții mari și mici de ale Ungurilor, în cât ar trebui să ne mirăm dacă domnii aceștia n'ar fi mulțumiți cu el. Ei văd doar luminos, că astfel de ministru de război n'au mai avut nici odată și își dau seamă, că pot să lucreze cu el cum cu antecesorii sei nu era posibil. De aceea, cu toate că deocamdată nu i-au recunoscut de cât bunăvoință, totuși au tratat escelent cu el. Istoria austriacă, despre activitatea privitoare la Ungaria a actualului ministru de război, se înțelege, va scrie astfel și nu va putea altceva de cât să constate că realizarea tendențelor speciale maghiare în scurtă vreme au avut ca urmare trecerea printr'un proces de schimbare radicală a unității armatei, iar rezultatul s'a manifestat prin declarațiile pe față ale Ungurilor că vor armată independentă. Se poate presupune — așa vom citi în istoria la care ne gândim — că Pitreich și-a dat mai presus de toate silința ca să asigure pe seama armatei mijloacele de existență comună și de oare-ce a văzut că asta numai așa se poate, dacă va îndeplini pretenșiunile maghiare, — a împlinit deci aceste pretențiuni. Jertfa asta însă — așa va urma istoria — a adus-o zadarnic, pentru că în 1906, când s'a făcut bilanțul activității sale, încă tot n'a căpătat tunuri noi, nu s'a urcat nici con-

tingentul militar, nu s'a făcut nici noua lege militară etc.

»Partea sa a plătit-o însă cu lealitate și astfel a pus fundament viitoarei armate independente maghiare. De altmintreli un delegat a spus azi neted o parte picantă despre ilustrarea noțiunii cum trebuie să ne închipuim armata maghiară independentă. Sa zis că partidul independent nu vrea să conturbe unitatea tactică a armatei, ci vrea să împartă în două armata, iar în partea maghiară să introducă spirit maghiar și limba maghiară. Că ce înțelege dl acesta sub unitatea tactică pe care nu vor s'o strice, nu înțelegem precis.

Care este rezultatul activității lui Pitreich până la 1906, — o să întrebe istoricianul. Dar să lăsăm răspunsul și să ne reîntoarcem la desbaterile ședinței de azi. Din punct de vedere militar schimbarea e absolut de neînțeles. Armata în afară să rămână cum este, partea ungară însă etc. Asta clar ar însemna că Austria să plătească și d'aci încolo ca pân' acum și într'astea Ungurii să-și facă independentă armata, și să plătească Austria și când armata va fi ungurească. Va fi bine dacă domnii delegați austriaci își vor însemna aceste păreri ale majorității delegațiunei ungare, să știe pentru ce au votat bugetele de până acum, să știe ce li se cere acum, ce li se va cere la toamnă, în anul viitor, și așa mai de parte.

Pentru transformarea părții ungare a armatei se ostenesc de mult și despre asta am aflat azi unele și altele. Colonelul Urbán a răspuns în numele ministrului de război la câteva întrebări, la unele așa fel, că în ziarul dezbaterilor e eternizat destul de incurcat. Nu suferă însă îndoială, că deși cu grije au ocolit expresia limba regimentului, iar nu e vorba, cum zice ziarul, de limba de instrucție. Cititorii naivi acest pasagiu al raportului abia o să-l observe, crezând că e vorba despre vre-o afacere a institutelor militare. Deși nu-i așa; pasagiul acela vorbește despre trupă și cuprinde în sine dispoziția că la împărțirea în coruri a trupelor, directivă e cunoștința de limbă a soldaților și cine știe ungurește, p'aceia îl vor împărți la regiment unguresc. Asta însemnează că în Ungaria nu limba maternă, ci limba maghiară e limba regimentului și anume pentru toți câți știu ungurește. Reiese clar din asta că armata au degradat-o la unaltă de maghiarizare și delegațiunea austriacă, ai cărui membrii au luat deja atitudine energică în contra folosirii în felul acesta al armatei, desigur își vor

Pentru castele, vile, sanatoare, spitale, hoteluri, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, școli, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e ceea-ce se poate face cu gazul Benoid. Flacăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1-6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

**Magyar Benoid-gáz
Részvénytársaság.**

Arad, Pécskai ut 1314.

Fără acitelin! Ori ce primejdie eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați primesc deslușiri detaliate.

Prospect gratuit, fără nici un contract.

însemnă bine și acest amănunt important. Reprezentantul ministrului de război — nefolosind nici cuvântul *monarhie*, nici că e comun — a scos la iveală concesiuni de tot nouă făcute Ungurilor. Au cerut limba maghiară în școala militară dela Seraievo, iar dl Pitreich o să chibzuiască asupra acestei dorințe. Și Croații au venit cu o mulțime de chestii în ședința asta, mai ales în ce privește limba. *Cer aceleași lucruri pe cari le vor Ungurii*, iar colonelul Urbán a zis că se va întâmpla cât admite legea. Și în răspunsul acesta, în chip uimitor, numele mai multor orașe croate li-a zis ungurește iar nu croaște.

Dupăcum vedem, lecția dată este și neobicinuită și aspră. Un organ semioficios, dăscăind pe un general ministru de război!... Asta nu s'a mai întâmplat. Nu e deci mirare, dacă afacerea a făcut o senzație mare nu numai în Viena și Budapesta, ci în toate părțile Europei unde se urmăresc cu atenție cele ce se petrec în Austro-Ungaria.

Mulți socot că după acestea lui Pitreich nu-i rămâne altceva decât să-și prepare drumul de — retragere.

Adevărat că biroul de informațiuni maghiar îi mângăie pe Unguri cu aceea, că *«Fremdenblatt»* nu vorbește în numele ministrului de externe și că acest ziar numai din întâmplare este singurul care e cetit și de M. Sa. Recunoaște însă și acest izvor, că o parte dintre delegații austriaci, și anume membrii de ai Camerii de sus, stau la spatele numitului ziar și-l va ataca aspru pe ministru în delegațiuni.

În câteva zile se va vedea deci ce urmare trebuie să aibă acest senzațional articol.

Ridicoli! O presă mai neconsecventă în principiile ce le profesază, nu se mai află, ca presa maghiară. Cât au durat ședințele delegațiunii maghiare la Viena, atacă în mod violent pe Goluchowski și voia să-i pregătească căderea, cu orice preț. Dar' așa se vede, că Goluchowski știe cum să trateze cu Ungurii, căci vedem cum prin o întorsătură neașteptată foile maghiare nu știu cum să-l laude mai tare. I-au iertat păcatele din trecut, căci Goluchowski tot nu e așa antimaghiar, cum îl credeau, ba chiar simpatizează cu bunii patrioți, căci el corespundează cu Kossuth ungurește.

Un om cu tact și mulți ridicoli!

Contra abuzurilor presei maghiare, eșite la iveală cu ocaziunea instalării guvernului din Fiume, — care de altfel de multe ori se săvârșesc — deputatul Szász József, în ședința de Mercuri va interpele pe ministrul afacerilor din lăuntru. Suntem curioși a vedea, ce rezultat va avea justa interpele.

Munca de sobol a Rusiei. În numărul său dela 1 Iulie »Budapesti Hirlap« publică un articol, în care denunță munca de sobol a Rusiei — în Balcani. Asupra Bulgariei mai ales își atingește Rusia privirile. Stegllov, reprezentantul ei, lucrează ca pe vremea lui Battenberg, voind să prepare aceeași soartă și lui Coburg. De aceea el are dese întâlniri cu Tancov, Danco, Bobsev și Lutzcenov, unelte plătite rusești, dupăcum și campania în presa bulgară contra prințului domnitor de Rusia e pusă la cale.

Și totuși, în același timp când alarmează cu »primejdia muscală«, organul imperialismului maghiar face politică așa fel, în cât slăbește zilnic puterea monarhiei de dragul gogoriței cu — ideia!

Comunicat. Mai multe ziare străine, între cari și Neus Wiener Tagblatt, au publicat știrea, că guvernul român ar avea intenția să amâne aplicarea legii de represalii împotriva Grecilor, — voată în ultima sesiune a Corpurilor legiuitoare, — pentru o dată nehotărâtă.

Ministerul de externe desminte aceste știri.

Se știe că convețiunea de comerț și navigație dintre România și Grecia a încetat de a mai fi în vigoare, cu începere dela 1 Iulie st. n.

Presa austriacă contra lui Pitreich. Ziarele din Austria, fără osebite de partid, atacă în chip violent pe ministru de războiu Pitreich, pentru concesiile ce se arată dispus a face Ungurilor. Ele îl numesc dușman al monarhiei, pricinitor de rele în armată, slugă al kossuthiștilor, și așa mai departe.

Lengyel Zoltán, primul redactor al ziarului »Fügetlen Magyarország« a părăsit redacția al cărui decor fusese. Și a părăsit-o pentru motive cari îi fac cinste: din cauza rolului pe care l'a avut numitul ziar în afacerea escrocheriei și șantajului comis față de contele Nákó, guvernator al Fiumei.

Se vede că Jidánașii dela »F. M.« au buzunărit în chipul cel mai scandalos pe contele Nákó și Zoltán nu vrea să mai stee într'o casă cu asemenea »colegi«.

Cele două reuniuni ziaristice din Budapesta au întreprins de altfel pașii pentru a fi descoperiți erozii și pedepsiți după merit. Contele Nákó eșită însă a da numele lor... Pe semne sunt între ei și persoane cu mare trecere și fală (?) a presei patriotice!

Din Dietă.

— Ședința dela 2 Iulie. —

Presidează Rakowszky. Csizmazia Endre după ce arată ororile ce se petrec în Rusia, unde cu asistență jandarmerească, ba adesea însăși oamenii puși să asigure viața cetățenilor au jefuit și omorât, exprimă, în numele umanismului, indignare și revoltă sufletească împotriva actelor mizerabile și regret pentru cei în suferință. A descris în vii culori îndeosebi vărsările de sânge dela Bieli-stok.

Dacă e așa de uman Csizmazia, n'ar face lucru de prisos interesându-se mai de aproape de isprăvile jandarmilor din Ungaria. Se petrec și la noi foarte multe lucruri puțin umane, ba chiar selbăticiei!

S'a stabilit apoi ordinea de zi a ședinței viitoare (Marți).

Instalarea fișpanului Temișorii.

Luni a fost instalat în scaun noul fișpan al Temișorii. El a plecat din Arad și pe întreaga linie l'au salutată, în toate gările, diferite delegațiuni.

În gara dela Temișoara l'au întâmpinat primarul orașului și vicișpanul comitatului, în fruntea unei imense mulțimi.

Dupăce a depus jurământul în sala comitatului, l'a salutată deputatul Csepregi, iar la primărie l'a felicitat primarul Telbisz și kossuthistul Kisfaludi. În vorbirea sa program Kapdebó a promis să dea cetățenilor administrație dreaptă și on-stă. Bine ar fi!

Szabó Elemér.

Nu pot să nu-i dau acestui articolaș numirea de sus. Acest dușman rafinat al învățătorilor școlilor confesionale române gr.-or. nu știu a cătea oară vine și dă cu bruşii de ură asupra lor. Acest Cameleon, că nu pot să-i zic altcum, nu încapă în pele-i, nici chiar de preoții gr.-ort.

fără-i atacă în misiunea lor sfântă. Ba ce e mai absurd, vorbește despre alegerile dietale, făcând pe învățătorii români gr.-or. de ațățători, vezi Doamne, pentrucă și-au părtinit sângele lor. Să-mi spuie dl Elemér, că oare după lege, dacă Maghiarii ar fi europeni adevărați nu și naționalitățile acestei țări au să aibă tocmai acele drepturi ca ceice au venit din Azia, adecă ca d-lor?

Pe noi pacinicii țării nu se știește a ne numi de »haza ellenes« pentrucă nu ne lăpădam limba, acel tesaur care ne-a rămas dela strămoșii noștri și pe care nu ni-o dăm numai morți. Școalele populare gr.-or. nu sunt cuibul tradărilor, ci al luminii și totodată singurul mijloc pentru a stărni în acei băieți iubirea față mai întâi de limba lui, apoi iubirea de patrie, de tron și de aproapele lor.

Nu se instruiază copiii în școlile române cu frica ce o porți în spate faimosule. Nu, de zece ori nu, dămu-vă pace numai voi ne aveți grija. Zici, că învățătorii au corteșit pentru nație, a fost rău de tot, că mulți au jucat după placul vostru. Să-ți aduc și eu o pildă. Într'un cerc erau trei candidați, doi de un petec, unul naționalist; și ce cugeți, ce au zis Maghiarii cătră Români când ei i-au rugat să țină cu ei acum odată, că ei totdeauna au ținut cu ei? Dar' dacă le-ar scoate cineva câte-un ochiu votă-va cu Românul — răs-pundeau.

Pagubă că nu s'a început mai de mult acest lucru. Ian' vezi, d-le Szabó, ce oameni sunteți, nu că Românii să vă aibă grija ci voi, cu sala vă băgați pe pacinicii țării. Acel individ este un neomus, care nechemat fiind a judecă serviciile și așezămintele noastre bisericesti rămase dela Iisus Christos, vine și zice că poporul crede în ele și le numește de »vraciuri« cu privire la rugăciunile pentru morburi, pentru care pune niște sume cari nici prostul nu le crede, dar dlui, că le ia preoții dela popor.

Cu privire la școale, am să-ți reflectez că nu prin închiderea școlilor confesionale îți vei mări nația. Nu-ți aduci aminte de școala maternă. Apoi familia este școala reală a omenirei. Școala este clădită pe baza familiei. Până va mai există o familie de român școala confesională va fi. Iar familia română trebuie să existe cât va exista și țara ungurească. În o singură rassă nu ne putești contopi, deși voiiți, nu voește D-zeu și aceasta n'o vrem nici noi.

Datorința statului nu e a sări asupra națiunilor diferite, ci a le întinde mână de ajutor, a progresă în cele culturale. Că D-zeu ne-a lăsat Români, duceți-vă și vă certați cu cel Atotputernic, — urbi et orbi — căci nimenea nu ne poate nesocoti a fi popor, aceasta o arată puterea noastră de viață.

Nu sări, d-le Szabó, după scaun, că vor zbură perinele. Apoi mai știți fabula cu vulpea și strugurii?

Nu sunt buni că-s prea acrii. *Toboleanul.*

Din străinătate

Petersburg. — Mișcarea grevistă a sporit în tot imperiul.

Greva brutarilor la Petersburg continuă. S'au pus în grevă și căruțașii și hamalii din celelalte gări ale Petersburgului după exemplul greviștilor dela gara Nicolae.

Eri s'au produs ciocniri între greviști și poliție. Greviștii au atacat pe polițiști cu pietrii; cazacii au împrăștiat pe greviști.

Greva pe vasele de pe Neva s'a terminat. Alaltăeri s'a format la Wilna o miliție pentru apărarea orașului.

La Bialystok trupele vor păzi orașul până ce populațiunea se va fi potolit.

Revolte militare în Rusia.

Petersburg. »Agenția Vestnik« află din Batum — că printre soldații din compania a doua a artileriei de cetate s'a obsevat în ziua de 24 Iunie o mare ferbere, soldații au făcut cereri de natură economică și cu privire la serviciu. Sfaturile superiorilor neavând nici un succes, s'a cerut un detașament de cazaci pentru a ocupa casarma și a împedeca pe oameni de a lua puștile și tunurile. Oamenii se potoliseră, însă mai mulți soldații au fugit. Se sovni că cazacii au tras focuri asupra companiei a doua, urmarea a fost că s'au produs excese și în celelalte com-

panii. Revoluții au fost înconjurați de trupe toată noaptea.

Starea de război a fost proclamată în orașul Keerci din guvernământul Tauridei, din cauza marilor turburări care domnesc acolo.

În orașul Aerdichew și la Tangarow, teritoriul Donului și Nijni-Nowgorod, s'au luat măsuri de apărare extraordinare. Circulațiunea pe liniile ferate Nijni-Nowgorod-Moscova a fost suspendată până la noui dispozițiuni.

După o telegramă a »Agenției Vestnik« primită din Wladikaukas a doua baterie de munte în care a domnit o mare ferebere de la 23 Iunie a tras aseară mai multe focuri de tun în contra celorlalte baterii. Două regimente au dezarmat pe răzvrățiți fără vărsare de sânge.

Petersburg. Ziarul »Novoje Vremja« află că două companii ale regimentului de gardă »Preobrajenski«, din lagarul Krasnoeselo au ținut o adunare în care au formulat mai multe reclamațiuni de lângă șeful diviziei, printre cari cererea de a se expropria proprietari de pământuri în favoarea țăranilor. La aceasta adunare au luat parte și câți va militari din regimentul »Semonow«. Se asigură că două companii compuse din 290 de oameni au fost trimise cu 6 ofițeri în satul Medwed guvernământul Nowgorod pentru a sta acolo pe tot timpul anchetei ce se face.

Două mateloți de pe torpilorul »Mjetki« au dat jos casa vasului și au furat suma de trei mii de rubele, și apoi au disparut.

Petersburg. — Revolta primului batalion al regimentului din garda imperială, »Preobrajenski«, a pus în mare încurcătură cercurile militare.

Iacă câteva amănunte cu privire la acea revoltă: După rugăciunea de seară, un subofițer și un alt soldat au remis generalului de divizie Oserow o adresă conținând mai multe reclamațiuni. Batalionul cerea între altele un mai bun tratament, o hrană mai bună. Adresa condamnă utilizarea soldaților ca poliști și aprobă împărțirea pământurilor țăranilor.

Generalul și-a păstrat toată liniștea. A pus să se aresteze pe cel ce înmânase adresa. Ceilalți soldați ai gardei au păstrat disciplina.

Primul batalion al regimentului »Preobrajenski«, locuind la palatul de iarnă, ca batalion al gardei imperiale, s'a hotărât a fi pedepsită cu severitate răscoala.

Comandantul regimentului împreună cu toți ofițerii, au fost aspru dojeniți și trimiși într'o garnizoană penitenciară. Batalionul a fost dezarmat.

Un consiliu de război special va fi format. Garda imperială nu a spus nimica când batalionul a fost dus la închisoare, ci a condamnat purtarea batalionului.

Votarea conversiunii rentei italiene.

Roma. — Camera deputaților. — D. Giolitti depune proiectul de lege pentru conversiunea rentei consolidate 5% brut și 4% net și adaogă că Camera va înțelege că aceasta însemnează că totul este preparat pentru a desăvârși această operațiune. (Aplauze generale prelungite).

După cererea dlui prim-ministru Giolitti, Camera hotărăște prin vot secret, cu 239 voturi contra 16, a se proceda la discuțiunea imediată a proiectului. După propunerea dlui Giolitti, președintele numește o comisiune însărcinată cu examinarea proiectului și cu referirea către Cameră.

Dl Luzzati, raportor, declară că comisiunea propune Camerei să se aproabe proiectul care reprezintă un admirabil exemplu de continuitate în guvernământ și de concordia partidelor politice față de marile interese ale patriei. (Vii și prelungite aplauze).

Ministrii și deputații felicită pe orator. Ministrul tezaurului, dl Majorana, spune că ar fi o nedreptate a se uita poporul italian, care prin muncă și economie a permis acest grandios eveniment al istoriei Italiei. (Vii aplauze, mult prelungite). Toate articolele proiectului de lege sunt aprobate.

Dl Giolitti mulțumește Camerei, comisiunii și raportorului, constatând că nu există în parlament partide, când este vorba de un interes suprem al patriei.

A încheiat cuvântarea sa, mulțumind ministrului de finanțe. (Vii aplauze).

Proiectul este adoptat cu 246 voturi contra 11.

Poarta și patriarhatul. Se telegrafiază din Constantinopol că situațiunea Patriarhatului ecumenic s'a agravat, de oarece Poarta a hotărât să procedeze cu energie și contra mitropolitului grec din Drama, care e de asemenea compromis și care va fi poate și citat înaintea tribunalului.

Ovrei isgoniți. Se telegrafiază din Galați, că ieri și aseară au sosit acolo număroase familii evrești din Ismail și Reni, refugiindu-se de teama apropiatelor masacre. Refugiații posedă pașapoarte în regulă. Panica printre Evreii de acolo e foarte mare.

O propunere.

Intelegința din Caransebes a hotărât înființarea unei »Reuniuni economice«. Nici nu se putea o idee mai bună ca aceasta. Toate reuniunile de felul acesta prosperează, și au un viitor bun, și revarsă o binefacere asupra poporului. Dar numai atunci va fi binecuvântată, dacă ea nu se va mărgini numai la locuitorii Caransebeșului, ci dacă va deveni materă și în toate comunele va avea filii, după sistemul celor maghiare; și dacă va fi în legătură cu reuniunile principale din țară.

Acestea vor fi cu mult mai bune pentru popor, decât consumurile, cari toate aproape au dat faliment. Cum au să se înființeze aceste reuniuni filiale, nu mă încumet a descria, căci am nădejde că dl Burdia care știe atâtea iscodi, va ști asta. Eu cred că dl Burdia, va voi să aducă în legătură reuniunea economică, cu înființarea gospodărie de vite ce s'a hotărât a se înființa la comunitatea de avere.

Creșterea vitelor și îndeosebi a taurilor după cum a plănuit dl Burdia e foarte bună din punct de vederd teoretic, dar are o mare scădere din punct de vedere practic, că tot-dauna își încheie socoteala cu deficit. Toate gospodăriile de felul acesta sunt foarte greu de susținut, chiar statul la toate gospodăriile lui are perderi. Pentru că o vită de prăsilă ținută cum trebuie, mai mult mănâncă și mai mare îngrijire îi trebuie decât ce costă ea. De aceea dl Burdea cu înființarea gospodăriei de vite nu va putea ajutură întru nimic comunele din graniță, ci își va lua asupra sa numai o sarcină grea. Luând în considerare că taurii și vacile cari se cresc au să se vândă cu un preț mai mic comunelor din graniță, unde sunt diferite ținuturi muntoase și mari șese, va trebui decisă aibă tot atâtea soiuri de vite câte feluri de ținuturi sunt.

După a mea părere, comunele nu vor putea fi ajutate întru nimic. Ci este un mod mult mai bun și mai ușor de ajutat comunele din graniță. După cât știu comunitatea de avere, voește să spezeze numai cu înființarea staloagelor și a altor lucruri trebuincioase 100.000 cor. Banii aceștia în loc să fie așezați în zidiri, cari odată nu vor fi de nici un folos, mai bine depuși în o casă de păstrare sub titlul de »fundațiune pentru ajutorarea comunelor în cumpărarea vitelor de prăsilă.« Din cametele acestei fundațiuni se pot distribui, *gratuit în fiecare an 8 tauri la diferite comune*, ceace prin gospodăria de vite nici când nu se va putea. Și dacă luăm în considerare, că în tot anul va trebui spese de întreținere cel puțin 5 până 10 mii cor. după cum va fi numărul vitelor, care numai dacă am adauge-o la camete, s'ar putea încă odată atâtea vite distribui comunelor, fără ca să se mărească personalul și grija. Ce se atinge de învățarea poporului în creșterea vitelor, și așa

cei din Almaj sau din clisura Dunării, nu vor veni la Caransebeș să învețe, ci va trebui cineva să meargă acolo în comună să explice să țină prelegere, și să se remunereze economii, cari urmează sfaturile. Aceasta ar fi după părerea mea ajutor grănicerilor, fără ca comunitatea să aibă vre-un risic.

Încă una. Am înțeles, că comunitatea de avere voește să zidească în băile Erculane o »Cafe Central« mare după stilul modern. E bine și asta, și nu vreau să critic acest plan al comunității pentru că nu știu intențiunea.

Dar totuși îmi permit o mică observare. Sunt aici în Carlsbad și tocmai în »asilul străinilor« (Fremden-Hospital) despre existența căruia poate foarte puțini vor ști în patria noastră. Asilul acesta este o instituțiune a orașului Carlsbad, făcută prin dăruiri de străini, așa cel dintâiu dar l-a făcut contele rus Ilinsky în 1798 cu 1000 fl. apoi Maj. Sa împăratul Francisc I 5000 fl. și alții, da partea cea mai mare a dat-o orașul dăruind cafeneaua »Posthof« și mai multe holde de pământ. În acest asil se primesc din ori-care țară persoane inteligente creștine, de orice naționalitate, câte 50 persoane într'un sezon, la cură. Asilul e împărțit în 3 clase. Clasa I plătește 5 fl. la zi, clasa II 3 fl. și clasa III 1 coroană la zi, apoi sunt câteva locuri și gratuite. Pentru taxa aceasta capătă fiecare locuință, cost, scălzi, medicamente și medic care e îndatorat în fiecare zi de două ori să viziteze bolnavii. E de notat că asilul are 2 medici și 5 călugărițe, afară de servitori: Este o instituțiune cum nu se poate mai bună.

Un astfel de asil ar trebui să facă comunitatea de avere pentru fiii grănicerilor la băile Erculane, și nu cafenea, care de multe ori nu aduce atâtea cât sunt speșele; iar poporul nostru se prăpădește, ba te prinde mila când mergi la casa grănicerilor din băile Erculane, și-ți vezi poporul din care faci parte, trântit prin curte, mai rău ca vitele, ne având unde să-și plece capul după o scaldă, că din mila domnilor dela comitate toate odaile sunt prinse cu sebeșene, iar bieții săteni dorm pe pământul gol prin curte.

Trist, dar adevărat! Aici dle Burdia, aici e prilejul de a face bine poporului. Că aici simte binefacerea poporul, când vede că este cineva care-l îngrijește și în boala lui. De ce nu se face și la noi un asil, în felul cum e acesta din Carlsbad?

Și tocmai acum e timpul, când comunitatea și așa vrea să *lapede* câteva sute de mii cor. pentru o cafenea fără de nici un folos pentru grăniceri, poate numai de admirat.

De ce nu s'ar putea zidi un asil, cu două clase, una pentru popor și alta pentru intelighință.

Au doară preoții, învățătorii și alții nu ar merită să aibă și ei un loc mai cinstit acolo, cu o taxă mai mică, decum i-ar costă alt undeva. Numai vezi, domnii dela comitate au fost mulțumiți că ei au mers gratuit, când au venit la casa grănicerilor unde aveau odaia cea mai bună, ce trebuia să se grijească de cealaltă intelighință sau de popor.

Am scris aceasta nu cu intențiunea de a critica, ci poate de a fi de folos încâtva.

Carlsbad, 30 Iunie.

Vichentie Pirtea
preot.

NOUTĂȚI.

ARAD, 3 Iulie 1906.

— **Constituirea delegațiilor și a eforiei școlare.** Delegațiile școlare române din Brașov s'au constituit în modul următor: Simion Damian președinte, Virgil Onițiu vicepreședinte și Dumitru Marcea jun, notar. S'au ales apoi membrii în eforia școlară în persoanele domnilor; Dr. V. Saftu, V. Onițiu, I. Pricu, Ioan A. Lupan, Simion Theodor, Thodor Cristan din partea bisericii Sf. Nicolae și G. B. Popp, Simion Damian Dr. G. Baiulescu, Ioan Socaciu, Dr. I. Blaga și I. Bidu din partea bisericilor din Brașov-cetate. Noua eforie școlară s'a constituit în modul următor: președinte Dr. V. Saftu, vicepreședinte Ioan Socaciu și secretar I. Pricu. Toate alegerile s'au făcut cu unanimitate de voturi.

— **Resultatul.** Ar fi bine ca onoratul club al naționalităților să dea și presei române comunicate despre afacerile politice, iar nu totul să răsună prin presa maghiară, adesea însă tendențios ori necomplet. Urmarea e apoi că în presa din România apar comunicate ca și următorul:

»Clubul partidelor naționalităților din Ungaria, va ține Sămbătă la ora 4 p. m. o ședință în care se va trata chestiunea unui memorandum special.

Naționalitățile voesc a se organiza de astădată în mod deosebit și se prepară pentru aceasta. În ce va constă însă această organizare, nu se știe încă; se știe numai atât că s'a proiectat o acțiune mare.

Dl Teodor Mihali, președintele partidului naționalităților, a convocat comitetul naționalităților.

Acest comitet are la bază programul național din Sibiu.

Care este scopul convocării comitetului, de asemenea nu se știe.

În legătură cu această convocare se pune faptul că Românii din comitatul Timiș, Duminică trecută au ținut o întrunire, la care s'a discutat organizarea românilor din comuna Timeș.

În ce privește activitatea clubului parlamentar român, cetitorii noștri vor ști rectifică greșelile.

Cât despre »Românii din comitatul Timiș«, cari au discutat »organizarea Românilor din comuna Timeș«, e vorba de o consfătuire intimă a domnilor avocați și altor fruntași ținută Duminică cealaltă în Timișoara.

— **Examenul de maturitate la gimnaziul român din Brașov.** Sămbătă după amiază s'a

publicat rezultatul examenului de maturitate la gimnaziul român din Brașov. Eată-l: 5 au reușit cu foarte bine. 12 cu bine, 6 simplu maturi. Total 23. Nici-unul n'a căzut

— **Serbări jubilar.** Reuniunea femeilor române Sălăgene și-a ținut la 26 Iunie adunarea generală cu care ocaziune și-a serbat jubileul de 25 de ani de când acea reuniune își continuă activitatea sa, activitate isvorită din inima femeii române, dornică de cultură și de înaintare. Serbările s'au început cu slujba dumnezeiască, pontificând dl vicar Alimpu Barbuloviciu cu mare asistență. Răspunsurile liturgice le-a cântat corul teologilor din Gherla. După slujba dumnezeiască la oarele 11 dna Maria Cosma, ca prezidentă ține un discurs cald, bine simțit și limpede, în care schițază istoricul reuniunii și arată tot odată, ce rost însemnat a avut aceasta reuniune pentru inteligența română din Sălăgiu.

Se fac saluturile din partea »Asociațiunii« prin reprezentantul ei, dl vicar Alimpu Barbuloviciu, din partea poporului român Sălăgean prin rostul dlui G. Pop de Băsești, dl episcop dr. D. Radu prin trimisii său dl dr. Coriolan Pap, salutul clerului Sălăgean, salutul presei, Reun. inv. rom. Sălăgeni.

Se dă apoi citire telegramelor de felicitare.

După citirea rapoartelor se alege noul birou după cum urmează:

Prezidentă: dna Maria Cosma, v.-prezidentă dna Ver. Boroș, secretar dl Aug. Vicaș, cassar dna Eugenia Barbulovici, membrii în comitet: dnele Emilia Pap, Victoria Vicaș, Laura dr. Pap, Ludovica Aciu, Lucreția Sima, Adela dr. Meseșan, Emilia Orian și Ana Mărincea.

După închiderea ședinței s'a dat banchet, unde s'au ținut toasturi oficiale și neoficiale.

Sara concert cu un program variat, însă mai multe cântări, executate de corul teologilor din Gherla, de acel cor ce a deșteptat în public nădejdea, că și în Gherla răsărit, — căci trebuie să răsărit — raze mângâietoare de lumină.

După concert a urmat dans, ce a ținut până în zori de zi. A fost o serbare una dintre cele mai rari, ce se poate ține și în părțile sălăgene.

— **Cât scrie un redactor.** Unul dintre redactorii noștri și-a luat osteneala să facă socoteala cât scrie pe lună un redactor. A luat luna Iunie și a aflat că redactorul însărcinat să scrie primarticole și entrefileturi, a ajuns la 4200 șire tipărite, cei doi redactori însărcinați cu așa zisa »bucătărie« a ziarului (traduceri din presa străină) unul a ajuns la 4800, celalalt la 4100 șire, iar al patrulea — însărcinat și cu corectura — a scris 2000 șire.

Se poate lua o medie de 4000 șire pe lună,

adică 48.000 șire pe an, ceea ce ar face un volum de 1066 pagini.

— **Căsătorie.** Anunțăm cu plăcere căsătoria iubitelor noastre Victor Tordășianu, funcționar la conzistorul din Sibiu, prezidentul mesețiilor români d'acolo, cu d-șoara Eugenia Iovescu, profesoară la școala civilă de fete.

Urăm toate fericirile.

— **Convocare.** Avem onoarea a Vă convoca la adunarea generală constituantă a Institutului de credit și economii »Puiana« ce să va ține la 8 Iulie st. n. 1906, la 9 ore a. m., în Puiu, în casele dlui avocat Dr. Toma Ienciu.

Obiectele de pertractat sunt următoarele:

1. constatarea, că asiguratul s'a prin subscriere și plătire, capitalul social;
 2. decidera asupra înființării sau neînființării societății;
 3. compunerea statutelor societății;
 4. luarea la cunoștință a denumirii Direcțiunii din partea membrilor fondatori; sau la cazul, că membrii fondatori nu s'ar folosi de acest drept, — alegerea Direcțiunii;
 5. alegerea membrilor comitetului de supraveghere;
 6. decidera asupra absolutului membrilor fondatori.
- Toți aceia cari nu au primit acest convocator sunt rugați a se considera prin aceasta de invitați. Pui la 12 Iunie 1906.

Cu deosebită stimă
Mebrii fondatori.

— **Prinț în pușcărie.** Prințul Carol Bacunin, fiul renumitului revoluționar rus și al întemeietorului anarchismului, a fost pedepsit la patru luni și două săptămâni închisoare de stat de către judecătoria din Turin. Tânărul Bacunin era un aventurier neexceptionabil. Cu vre-o 15 ani mai înainte dispăruse din Roma, după ce luase în căsătorie o fată bogată. El devenise astfel posesorul unei mari averi din Sardinia, dar fiind obicinuit cu viață ușoratică, în timp scurt se scăpă de ea. Atunci recurse la o apucătură rușinoasă, a falsificat cambii și a făcut și alte escrocherii. În sfârșit văzând că are să fie prins, a fugit la Nizza, de unde nu peste mult se lăfise vestea, că s'a sinucis. Sinuciderea s'a adevărit de scoritură ce se născuse din împrejurarea, că prințul a lăsat pe mare o luntre, în care pescarii au găsit o epistolă de adio scrisă de însuși prințul. Peste câteva săptămâni însă prințul a înviat din morți, chiar la Paris, unde își petrece acum foarte bine.

Judecătoria din Turin a adus sentința în absența lui și a luat măsurile de lipsă pentru estradarea lui.

ANGHEL.

— Nuvelă. —

«Nu e nimic! — răspuse Dinu, un bătrân blajin. — Așa-i vine, așa-l apucă câte odată. — I-se împăingenesc ochii, îi vine un fel de sfârșeală și cade 'n nesimțire, dar iar îi trec».

«Munte de om ca el!» — zisei eu.

«Și om bun ca pânea lui Dumnezeu și harnic și priceput la toate, — adăugă Nae, — tovarăș la bine și la rău de-i gata să sară 'n foc pentru ori și cine».

Eu mă plecai, ca să-i dau vre-un ajutor, deși nu prea știam, ce-ar fi trebuit să-i fac.

«Lasă-l, Domnule! — grăi bătrânul. — Cu voia lui Dumnezeu sunt toate».

«Dar, — întâmpinai, — cum i-a venit asta? — O are de mult? — O aveă și 'n copilărie?»

«Bea, Domnule, — răspuse bătrânul, — bea de topește pământul, cum îl vezi mâncând așa bea când apucă».

«Nu mai bea, — întâmpinai Tudor, — îți spun eu, că nu mai bea, dar trebuie să aibă tot omul vre-un păcat. Prea ar fi cu multe dacă n'ar avea-o și pe asta».

«Cum o fi așa să fie, — urmă bătrânul, — și te rog, domnule, să ai după ce-și va fi venit în fire milă de el și să te faci, că n'ai văzut, că nu știi nimic».

N'avea nevoie să mi-o ceară aceasta.

Îmi era milă de el, și mult ași fi dat să pot găsi leac pentru boala lui; adeseori îmi dedeam silința să-l mângâi și totdeauna îl cruțam, căci nenorocirea îl sfințește oarecum pe om.

El o simțea aceasta, și nu voiu uita niciodată cum își îndrepta ochii cei mari asupra mea, ca și când ar fi voit să-mi zică: «Să știi, că sunt gata să sar pentru tine și 'n foc, și 'n apă».

Toamna am suspendat lucrările, mi-am regulat socotelile și mă pregăteam de plecare, când m'am pomenit cu Anghel — spălat, ras și îmbrăcat ca de sărbătoare.

«Știu, boerule, că ești om bun, — îmi zise, — și te bucuri, când poți să scoti pe altul din nevoi; n'o să te supăr dară, dacă te rog să-mi faci un mare bine».

«Ce e, Anghel?» — îl întrebai, bucurându-mă că pot să-l ajut.

«Să vezi, — răspuse el luând-o, cum e obiceiul Românului, de departe. — Tata, fie iertat, a murit de mult, abia îmi mai aduc aminte de el, — și ne-a lăsat partea lui, o casă și patru pogoane de pământ. Mama, văduvă, săraca, a mai dus-o mult, dar a murit și ea sunt acum cinci ani. Fiindcă nu ajunsem încă să mă însor, și n'aveam cu ce s'o îngrop și să-i fac grijile, s'a găsit un om de-a lui Dumnezeu, care m'a ajutat cu

80 de lei, mulțumindu-se să-i las în chirie cele patru pogoane până ce nu voi fi plătit banii.

«Și le-ai lăsat cinci ani de-a rândul, — îl muștru eu. Îți dai tu seamă, că și-a luat banii înzecit?»

«Numai dreptul și l-a luat, — întâmpinai el liniștit. — Vinovat sunt eu, care l-am lăsat să aștepte».

«Dar tu ești un om harnic și cu virtute, — urmai —: se vede că bei tot ceea ce câștigi».

El iar se uită pe sub sprâncenele lui dese la mine.

«Da! boerule, am băut, — zise. Cum să nu bea omul, când muncește toată ziua din greu și nu are cu ce să-și omoare foamea!? — Și-o 'neacă bând — și cu măsură și fără măsură. — Dar asta a trecut! — urmă el ridicând glasul. — Sunt acum om cu rost, am nevastă, — și ce nevastă, boierule!? — și copil — ce copil!? — Dacă ar fi să crăp și nu mai beau!»

«Ai copil? — Băiat ori fată? — Și cum e, Anghel, bine, voinic? — Întrebai cu oarecare sfială.

Anghel se turbură.

«Știu de ce mă 'ntrebi, — grăi dânsul gângăvind. — M'a ferit Dumnezeu să nu văd și 'n el răul de care sufer».

«Bine, Anghel, — întâmpinai eu înduioșat, nu e oare leac pentru boala ta? — Să vii la iarnă pe la mine, ca să te arăt la vre-un doctor de cei mari».

HACKENDRE

architect, cu dipolmă
și măestru în zidar.

Cancelarie specială: Arad, strada Kopolna nr. 4.

— **Un Jidan monstru.** »Voința Națională« scrie: Din Botoșani ni se scrie despre o crimă bestială a unui oare care Ignaf Rappaport, originar din Galiția, membru activ al bandei și cumnatul Fischereștilor, supus străin și pus sub protecția Austriei.

E vorba de siluirea a 14 fete minore de țărani. In urma unui denunț sosit la parchetul din Botoșani din partea unui mare agricultor, cum că acest Rappaport ar fi siluit mai multe fete minore de țărani, procurorul Tufescu, medicul primar al județului și medicul de plasă, însoțiți de jandarmii rurali, s'au transportat imediat în comuna Călinești, unde au constatat că denunțul este întemeiat.

Procurorul, voind a da un mandat de arestare, Rappaport, primind de veste la timp, a dispărut din țară.

Antecedentele acestui cavaler de industrie sunt din cele mai deplorabile.

La Zvoriștea, județul Dorohoiu, și-a bătut joc la fel de cinstea minorelor, și fiind urmărit a dispărut peste graniță până-ce banda Fischereștilor a mușamalizat afacerea.

— **New-York-ul crește.** Sporirea locuitorilor New-York-ului începe a întrece orice închipuire. Acum are 8 milioane 200 mii de locuitori și în urma emigranților, cari sosiți în America nu se clătesc mai mult din New-York, numărul locuitorilor săi crește într'una. In fiecare oră sporul sufletelor din oraș e de 18. Această rodnică sporire silește acum pe mulți să-și mai caute loc pe aiurea. Cei mai mulți — spune statistica — se duc în Lond Island și se așează mai bucuroși pe insule New Jersey.

— **Minuni americane.** Noi cei din Europa credem că orașul de frunte al Americii este New-York-ul, dar în credința asta a noastră ne înșelăm grozav. Acum sunt vre-o 25 de ani într'adevăr așa era, dar altcum e acum. Este în America un oraș cu numele Chicago. Acesta e dușmanul și contra-punctul New-York-ului. Cum s'a format orașul acesta (Chicago) e o minune pe care nu o poți găsi nici în cele mai fantastice povești. In anul 1830 orașul Chicago avea numai 80 de locuitori. Zece ani mai târziu numărul locuitorilor săi era 5 mii. In 1850 avea 50 mii. In anul 1871 un foc groznic a prefăcut în cenușă toate casele din Chicago, cări erau de lemn. Se vede însă că în cartea sorții i-au fost scrise lucruri mari acestui oraș, căci 9 ani mai târziu adică în 1880 avea 500 mii de locuitori. In anul 1890, numărul locuitorilor săi era de un un milion,

Anghel suspină din greu.

«Dac'ar mai fi și așa, prea multe-ar fi, — grăi dânsul. — Nu-i vorba de mine, că o duc eu și așa, dar mă îngrozesc de gândul, c'ar putea să mă vadă și fata, și greu de tot i-ar fi, că mult ține la mine. Dară mă întorc la rugămintea mea: am adunat vara asta patruzeci de lei; mai dă-mi patruzeci, ca să-mi iau pogoanele și să intru în rândul oamenilor, iar la primăvară îți fac treizeci de zile la bina».

«Asta o vom vedea la primăvară, — îi zisei. Deocamdată mi destul să te știu om cu patru pogoane».

Trei zile în urmă, când am plecat, Anghel mi-a eșit beat în cale.

«Să nu te superi, boierule, — Mi-am luat pogoanele, și nu m'ar crede nimeni, că mă bucur, dacă nu m'ar vedea beat. Dar să știți, că-ți sunt datornic, și cât voui trăi n'am să te uit».

Primăvara viitoare, când am reînceput lucrările, îl căutam pe Anghel printre oameni.

«L-a iertat Dumnezeu, — grăi Dinu, bătrânul cel blajin. — S'a dus sunt acum trei săptămâni la Ialomița să tragă cu plasa și, apucându-l pe țărnire, a căzut în râu și s'a 'necat!»

«Bine, dar ceilalți, care erau cu el?»

«Cine să se pune 'mpotriva voinței lui D-zeu!»

I. Slavici.

iar acum are deja 5 milioane locuitori și dacă treburile merg tot așa ca pân'aci, apoi nu trec nici 50 de ani și Chicago va fi cel mai mare și de mai mulți cetățeni locuit oraș din lumea întreagă. Creșterea asta așa de neasămănată a locuitorilor săi se talmăcește prin următoarea împrejurare:

In marile băi de aur ce se află în jurul orașului sunt aplicați în lucru o mulțime de oameni. Acolo un om, care azi e sărac nap, mâne e putred de avut. De aceea se și îngrămădesc așa de tare oamenii pe acolo.

Acolo în fiecare an se zidesc cel puțin 5 mii de case mari. Casile sunt tot câte cu 14 rânduri. Jur-împrejurul orașului sunt 66 de linii ferate și 30 de gări.

Mișcarea comercială a orașului e nemai pomnit de mare.

Intre acestea aflu de bine a mai adăuga, că banca »Clearing House«, care e cea mai mare din oraș, a făcut anul trecut »isprăvuri« neguțătoresci în preț de 50 miliarde coroane.

După naționalitate: cea mai mare parte a locuitorilor orașului sunt Nemții, apoi vin Englezii și celelalte naționalități.

— **Oameni ciudați.** O foaie periodică, engleză, aduce felurite date interesante — într'un număr al său — despre diteriși oameni ciudați. Așa, ne spune, că în Cape Breton trăiește în domn, care cu puțin înainte de asta s'a căsătorit a 8-a oară. A fost mare curagiu în femeia aceasta că s'a dus după el, numai pentru aceea, că avusese 7 înainte mergătoare, dar și de aceea, că despre asta va fi într'una făcută băgătoare de seamă în cel mai neplăcut mod. Bărbatul ei a mobilat 7 odăi în casă, pentru ea. In odăile acestea, tot ce e de lipsă, e făcut numai în două colori: alb și negru. Mai sunt apoi în ele căpățini și oase de morți puse în cruci, și fiecare odaie e consacrată amintirilor câte unei femei — din cele 7 — moarte. Dacă se apropie ziua nașterii (aniversarea) vre-unei din cele 7 femei moarte; bărbatul își chiamă toți prietini de omenie în odaia respectivei femei. Atunci le povestește tot felul de întâmplări din viața repausatei în domnul.

In Viena, ci-că încă trăiește un conte polon, care cu ciudatele lui obiceiuri nu odată a stârnit curiozitatea privitorilor și a celor cu cari a avut de a face. Vecinul să întotdeauna — în mod neplăcut — a fost încunoștiințat despre existența lui, căci el își chema servitorul în odaie prin un horn de vânătoare. Ii place foarte tare să fie îmbrăcat în haine de cocș, când apoi se urcă în omnibus și mână caii salutându-și prietini și cunoscuții — de pe capră! El poartă cu deosebită bucurie hainele, pe cari servitorul său nu le mai îmbracă și le aruncă de rele ce sunt. La baluri se prezintă îmbrăcat în costum alb din creștet până în călcăie, numai cravata îi era neagră. Ciudat se poartă și în cafenea. Când e la prânz, tot el e, și ca nu altă lume: întâiu bea o cafea neagră, apoi mănă carne friptă și bea vin, după acestea mănă carne feartă și sos, iar mai la urmă supă..

— **»Inteligent« sălbatic.** Un subnotar din un sat aproape de Arad chefuind Duminecă noaptea, s'a dus acasă târziu, în stare de tot anormală. Și-a trezit soția și copiii din somn, ca să vadă și ei ce părinte iubit au, apoi i-a bătut pe rând pe toți. Familia disperată a strigat după ajutor. Bărbatul inteligent a scos revolverul și a voit să împuște pe soția și copiii lui.

Femeii i-a succes să iasă afară și să ceară ajutor. Vecinii, toți țărani, au venit să liniștească pe »inteligentul« bărbat și pe »domnu«. Femeia a făcut arătare contra soțului ei.

— **Noui crime în Macedonia.** După telegramele primite la ministerul de interne, activitatea nelegiuită a antartilor și comitargiilor greci a început în Macedonia.

Astfel, la Cavaseria, armânul Pipeiu Dubor a fost ucis eri seara de Greci.

Muktarul (primarul) român al comunei Magarova, de lângă Monastir, Mihail Dida, — un venerabil bătrân în etate de 83 de ani, — a fost deasemenea ucis de antartii greci.

Amănunte asupra acestor două omoruri lipsesc.

— **Spiritistul Țarului.** Cel mai mare prieten al spiritismului și în general al metafiziceii e țarul Rusiei.

Cu metafizica se ocupă numai când e singur, sau în societatea soției lui. La adunările spiritistilor ia parte întovărașit numai de cei mai buni intimi ai lui. Spiritistul care a câștigat simpatia țarului a fost un anumit Philipp, și când acesta a murit, Țarul a fost nevoit să-și caute altul. L'a și aflat în persoana lui dr. Papius. Guvernatorul Trefov se întreține mult cu noul locuitor al palatului Țarului și dacă ne cugetăm, că spiritistul Philipp, ce influință a avut chiar și în afacerile cărmuirii, ne putem explica ușor, ce rol va juca noul spiritist. E de observat că spiritistul are întâlnire secretă cu Țarul și Trefov a primit ordin aspru, ca despre rolul spiritistului să nu știe nici chiar oficianții de curte.

— **Soarta Mariei Spiridonoff.** Această tină ră femeie, după cum am amintit la vremea sa, a luat parte activă în revoluția rusească.

Stăpânirea tirană a aruncat-o în închisoare, unde a fost chinuită și în sfârșit judecată la moarte. In zilele din urmă, ca să-i mărească durerile vieții, a fost grațiată. Ziarul francez »Courrier Européen« a pornit mișcare în favorul Mariei Spiridonoff. Apelul lansat e subscris de câtră renumiți scriitori și alți bărbați de valoare. Din Ungaria au subscris numai frații Brediceanu. Spiridonov va fi escortată la Siberia iar acum se chinue bolnăvicioasă în cutare temniță ordinară din Moscva.

— **Căldură nesuportabilă** domnește de câteva zile în Spania.

In Sevilla căldura e de 50 grade Celsius. In zilele trecute deja dimineața la orele 4 căldura era de 30 grade. In urma acestei clime nesuportabile bolnavii se înmulțesc. Spitalele și sanatoarele sunt pline.

— **Ciudată socoteală.** Șilindia este o comună mare românească. Locuiesc însă acolo și vre-o 3—400 Maghiari. Fiind Românii în majoritate ei aleg în antistia comunală tot Români, căci doară așa fac și Maghiarii, unde ei sunt în majoritate. »Maghiarii trebuie, să sufere și să tacă — zice o foaie din loc — căci ei n'au dreptul să-și ridice cuvântul.

Întâmplându-se, că cineva — un răufăcător la tot cazul — a voit să fure 30 de coroane dela o femeie săracă, Maghiarii învinovătesc antistia comunală.

După socoteala lor deci nu rămâne alta de făcut, decât ca antistia să-și dea demisia și să facă loc alteia aleasă tot din Maghiari, căci atunci la nici un caz nu se va întâmpla în Șilindia nici un furt.

Ciudată socoteală!

— **Un omor și un furt.** Trincsak Victoria și-a omorât în 14 Martie pe bărbatul său, Bialoskoszky Pál, om mai tânăr de cât ea și care n'avea nici o ocupație, și fiindcă el n'avea nici o ocupație el, nici nu câștiga pâinea de toate zilele, ci biata lui soție. In schimb el nu lăsa prilejul de a se distinge și a face curte altor femei. Nici nu le-a fost căsătoria fericită. In sfârșit el se îndrăgostise de o altă femeie, mai frumoasă și mai tânără de cât soția lui.

I-a făgăduit, că divorțează de soția lui și o va lua pe ea în căsătorie. Trincsak Victoria își iubea bărbatul și nu putea să înțeleagă, cum să o părăsească, el, care dobândise trai liniștit numai prin ea. L-a rugat să nu-o părăsească, dar în zădar, el rămase pe lângă hotărîrea lui.

In o sară, când soția l-a rugat de nou să-i fie milă de ea și să se abată dela pasul, ce vrea să-l facă, el se culcă mai de vreme, iar ea se plimbă

INSTRUMENTE NECESARE LA ORICE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corăspunzătoare tuturor cerintelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

plângând prin casă. Când simțise că bărbatul său doarme, a luat un cuțit cu care l-a omorât.

Acum a fost pertractarea înaintea tribunalului și femeia ucigașă a fost achitată.

— Un țaran însă care a furat dela tatăl său 5 litre de fasole a fost condamnat la 6 luni închisoare.

Lege-i lege!

— **Judecător înțelept.** Cu o judecată de a înțeleptului Solomon a decis județul turcesc din Fez, un încurcat proces de furt. Tâlharul stătea înaintea lui pentru că a furat o pâine. Ca scuză, tâlharul, zicea că l-a silit foamea să fure. Coranul (legea turcească) în cazuri de acestea e cu mult mai omenesc decât legile noastre europene, pentru că pe aceia, pe care foamea i-a silit să facă vre-o crimă, îi mântuie. Și intru adevăr să fi fost flămând tâlharul? Inteleptul judecător s'a convins îndată și despre aceasta, căci a dat tâlharului o pâine, pe care acesta a mâncat-o în vre-o câteva minute. I-a dat a doua, a treia pâine, pe cari de asemeni le-a isprăvit iute. Era deci în mod neîndoios stăvilit, că tâlharul într'adevăr a fost silit de foame să fure. Tâlharul aștepta acum liniștit judecata, carea avea să-l mântuie, când județul dintr'odată a pornit să-l caute în buzunare. Asta s'a și întâmplat. S'a constatat că avea la el și ceva bani — vre-o 54 filer. — Județul însă acum ajunsese în corn de capră și singur nu știa ce să facă. În virtutea legii ar fi trebuit să-l mântuie pe acuzat, căci s'a dovedit că numai din cauza foamei a furat. Dar acesta avea și bani la el și prin urmare n'a fost silit să fure. Inteleptul judecător s'a gândit una și bună! A închis pe tâlhar și i-a spus că atâta timp îl va ține închis, până când va mânca ce i-se va aduce pentru cei 54 de fileri. Vă puteți acuma închipui cu ce patimă mănca sârmanul hoț pâinea, ca să scape eât mai curând din închisoare.

— **Corecții pe hârtie calitate foarte fină** 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor se poate căpăta în Librăria lui *Ingusz J. și fiul* Arad.

— Atragem atențiunea cititorilor noștri asupra anunțului alui Frankel Jakob din Seghedin.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui *Dorn Jozsef*.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul «Am fost bețiv.»

TELEGRAME.

Catastrofă. Londra, 2 Iulie. Pe linia dintre Londra și Southampton s'au ciocnit două trenuri. Sunt 32 morți, răniți numeroși.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 2 Iulie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7-71 — 7-72
Secară pe Octomvrie	6-49 — 6-50
Orz pe Octomvrie	6-57 — 6-58
Cucuruz pe Iulie	6-25 — 6-26
Cucuruz pe 1907	5-60 — 5-61
Grâu pe Aprilie 1097	7-98 — 8—

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7-68 — 7-69
Secară pe Octomvrie	6-49 — 6-50
Ovăs pe Octomvrie	6-50 — 6-51
Cucuruz pe Iulie	6-24 — 6-25
Cucuruz pe 1907	5-60 — 5-61
Grâu pe Aprilie 1907	7-97 — 7-98

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. 116—118 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 123—125 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 kgr. 124—125 fil.; mijlocii părechea 250—260 kgr. greutate 126—130 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

BIBLIOGRAFII.

A apărut:

Reportul XVII al școalelor elementare confesionale gr.-ort. române din Arad pe anul școlar 1905/06 elaborat de I. Moldovan.

Pentru istoricul școalelor noastre confesionale

rapoartele au o mare însemnătate. Chiar din acest motiv ne-am exprima părerea de bine, când fiește-care învățător ar tipări un scurt raport despre școala, de sub conducerea sa.

Corpul didactic la școalele noastre confesionale s'a compus din 5 învățători și o învățătoare. Numărul elevilor obligați la școală 725. Au frecventat, 328. Progresul e foarte mulțumitor. În decursul anului s'au distribuit ajutoare la 56 de școlari. Biblioteca școlară, s'a înmulțit cu 135 de opuri donate de dr. N. Oncu.

Limba lasă de dorit, gramatica și concordanța și mai mult. Se scrie consecvent, «schimbări mari sa produs», «biblioteca școlară sau (grozav!) augmentat, le-au oferit institutul». «Casa națională sau predat». «Deobligat» etc.

«Sămănătorul» nrul 25. La loc de frunte dl N. Iorga scrie despre «un nou roman al dlui Slavici». E vorba de romanul «Mara» apărut o parte și în revista «Vatra». «Astăzi, când harnica tipografie a «Lucașăruului» din Pesta îl dă într'un elegant volum de aproape patru sute de pagini, el poate fi privit deci ca o noutate literară».

G. Vălsan publică nuvelă; «Bietul prieten», despre un om cinstit devenit prin căsătoria sa în urmă de prisos încât «cei mai mulți sfășiau cu poftă inima aceasta atât de nenorocită». Și totuși el dă iertare femeiei slabe și ușoratică.

Urmează poezii de D. Nanu, P. Cerna, Lazăr, Iliescu și E. Chiuchi. O poveste de C. Rădulescu-Codin, la sfârșit «cronică» bogată.

«Neamul Românesc» nr. 11, deschide cu un articol «Prin adevăr» de A. C. Cuza, care în nemărginita-i dragoste față de neamul său despoiat și exploatat de «tovarășii de interese particulare» stăruie să vadă în sinul luptătorilor desinteresati cât mai mulți de aceia »pe cari razele de sus i-au luminat, pentru că s'au făcut vrednici de lumină, prin curățenia sufletului lor».

Prin adevăr — să ne fie lozinca la toate luptele ce le întreprindem. L. Măricaș descrie traiul atât de slab, atât de nefericit al țaranului, al acestui țaran, pentru a cărui luminare se face foarte puțin, atât de puțin, încât »vedem nădejdea viitorului perind în întuneric». În alt articol se vorbește despre sesiunea stului Sinod. Urmează notițele dlui Iorga, despre chestia evreiască, despre cultura noastră, despre partidele noastre, gospodărie, etc.

«Neamul românesc» este un bun, sincer și drept povățuitor pentru ori-și-care om iubitor de muncă cinstită.

Și care Român de bine n'ar iscăli acest principiu profesat de «Neamul românesc».

«Nelușă» nr. 8—9 unica foaie umoristică la noi. E scrisă cu mult spirit, și cu mult sarcasm, mai ales unde descrie cum se face ziaristica la noi. La tot cazul »Nelușă» procură momente vesele micului ei public cetitor. Pe lângă modestul preț de 8 cor., măcar această foaie umoristică să răzbească în cercuri cât mai largi. *Petru E. Papp.*

Posta Administrației.

George Stoian, Rakasdia. Am primit 5 cor. abonament până la 1 Iulie 1906.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

Am onoare a aduce la cunoștință onorabilului public și onoraților mei clienți, că din prima Iulie mi-am mutat

cancelaria advocațională.

în casa negustorului *Franț Tasch (Recaș, lângă casa comunală, peste drum de judecătoria cercuală)*, în care casă din prima Septembrie și cunoscutul nostru institut de credit «Timișiana» va înființa pentru cercul nostru o filială.

T.-Recaș, la 1 Iulie 1906.

Cudeosebită stimă:

Dr. Lucian Georgevici,
advocat.

BUFFALO BILL.

Accentuăm că în spectacolul lui Buffalo Bill numit Wild-West (apusul cel sălbatic) care va sosi în zilelele acestea, reprezentațiile să vor țineă supt cerul liber și în ori-ce împrejurări, fie pe ploaie, fie pe soare.

Marea ceată a colonelului Cody, Cowboy-ii Indianii, Cazacii, Arabii, Mexicani, Japonezii, Vânătorii, aruncătorii cu arcanul, ostașii și toți ceilalți învățați cu ori-ce tempestate. Acești bărbați crescuți în natură sunt nepăsători față cu ploaia și cu soarele. Dimpotrivă locul destinat publicului va fi acoperit, iar spectacolul se va petrece supt cerul liber. Arena va fi lungă de 440 de urme și lată de 185 de urme. Pentru a ne închipui mărimea acestui spectacol, trebuie amintit că a fost trebuință de 3 trenuri speciale pentru transportarea lui. El cuprinde 800 de persoane și 500 de cai, 100 de Indiani din America de nord, multe căpetenii de ale semiunțiilor indiene cu nevestele și cu copiii lor.

Metodul aplicat în Paris la vânzarea biletelor încă a contribuit mult la celebritatea lui Wild-West. Toate să fac în cea mai mare orânduială. Fie-care privitor își are locul său destinat, căci nu să liberează un număr de bilete care să întrecă numărul locurilor.

În Arad vor fi trei reprezentații:

Marți în 10 Iulie două reprezentații.

Mercuri în 11 Iulie una după prânz.

Reprezentăția de seară nu se deosebește deloc de celelalte.

BUFFALO BILL'S
WILD WEST

► **Intâlnirea celor mai îndrăzneți călăreți din toată lumea.** ◄

Colonelul W. F. Cody (Buffalo Bill) director

BUFALO BILL ca țanțas călare din fuga calului

100 de Indiani din America-de-Nord.

Un mare spectacol în mai multe tablouri:

Lupta dela „Little Big Horn” sau apărarea din urmă alui CUSTER.

Două reprezentații pe fie-care zi în ori-ce vreme.

După prânz la 2 ceasuri. Seara la 8 ceasuri

Casa la 1 și la 7 ceasuri seara.

Numărul cel mare de ușieri conduce pe fie-care la locul său. Prețurile variază între 2—8 coroane.

Mare parte din bilete să vinde foarte ieftin.

Locul întâi 2 cor. Locuri numerotate 4 cor.; locuri rezervate 5 cor. Un loc în loșe 8 cor. Copiii supt 10 ani plătesc jumătate

Bilete pentru locurile de 5 și de 8 cor. să vind dinainte, înainte de prânz la 9 ceasuri la **Krausz Paulin** în palatul Teatrului.

În 9 Iulie la Timișoara și în 12 la Bălgard (Aiba-Iulia).

Am fost betiv în totdeauna până ce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beutură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beutură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmacia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

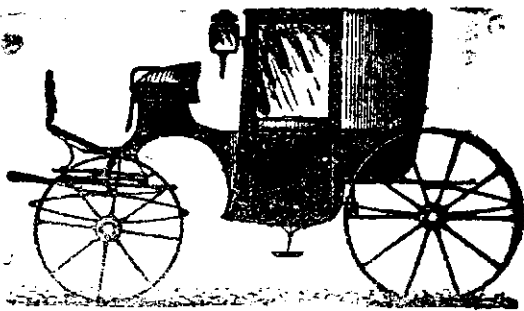

Cel mai sigur medicament contra tusei, răcelei și reușelei a

zăharul lui RÉTHY
ce se ospătă în ori care farmacie.

Prețul unui borean 60 fl. Să se ceară numai zahărul lui Réthy. Cincel flacoane trimite pentru 8 cor. cu porto cu tot. Pregătitorul RÉTHY BÉLA farmacist, Békéscsaba.

In mai multe expoziții premiat cu primele premii.

Nrul telef. 439.

Prima fabrică de căruțe de pe câmpie

Ifj. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4. (Urmarea străzii Maros)

Magazin mare permanent din diferite **căruțe noi domnești.**

Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte **avantajoase**

căruțe folosite, în schimb (phaltone cu acoperiș și fără acoperiș, sănii, etc. etc.)
Catalog ilustrat în cinstre și fără porto.

PRIMĂRIA ORAȘULUI BUCUREȘTI.

DIRECȚIUNEA COMPTABILITĂȚII.

PUBLICAȚIUNE.

In virtutea autorizației date prin legea promulgată la 5 Iunie 1906, cu decretul Regal Nro 2366.

PRIMĂRIA CAPITALEI

denunță prin prezentul avis și chiamă la plată prin anticipare pe

ziua de 1 Noemvre 1906

toate obligațiunile Imprumutului Comunal de lei 16.000.000 5% din anul 1884, a cărui dobândă, prin legea din 8 Maiu 1895, a fost redusă la 4 1/2 %.

Această denunțare cuprinde: 11,212 obligațiuni a 500 lei și 2,240 a 2,500 lei, în valoare totală de lei 11.206.000, aflate în circulațiune din Imprumutul menționat mai sus.

Obligațiunile chemate la plata anticipată vor înceta de a mai purta dobândă dela 1 Nov. 1906.

Capitalul acestor obligațiuni se va plăti cu 500 și 2,500 lei, după valoarea nominală a obligațiunilor, în București: la Banca Națională a României și în Germania cu 400 și 2,000 mărci, după valoarea lor nominală la următoarele bănci: în Berlin: la Direction der Disconto-Gesellschaft și la Casa de Bancă S.-Bleichroeder, iar la Frankfurt pe Main: la Sucursala Direcțiunei der Disconto-Gesellschaft din acel oraș.

Primar M. G. Cantacuzino.

Director C. Mthăiescu.

PROSPECT.

IMPRUMUTUL ORAȘULUI BUCUREȘTI
de lei 26.000.000

valoare nominală în obligațiuni 4% din anul 1906.

In virtutea legii din 5 Iunie 1906, Comuna București emite un imprumut în valoare nominală de 26.000.000 în obligațiuni 4%. Acest imprumut este destinat la facerea de diferite lucrări de edilitate precum și la plata prin anticipare a restului obligațiunilor Comunei București 5%, rămase în circulațiune, emise în anul 1884, a căror dobândă, prin legea din 8 Maiu 1895, a fost redusă la 4 1/2 %, precum și a restului imprumutului contractat la Casa de depuneri în anul 1899 cu dobândă de 5 1/2 % pe an, cari ambele reprezentau la 31 Martie 1906 o datorie de lei 12.001,335 bani 65.

Imprumutul este garantat cu partea disponibilă din veniturile comunale care nu este afectată la alte imprumuturi și cu privilegiu înainte oricărei alte cheltneli.

Obligațiunile acestui imprumut sunt clasate printre fondurile publice române admise de Banca Națională a României și de Casa de Depuneri, Consemnațiuni și Economie la toate operațiunile autorizate prin legile și statutele acestor instituțiuni.

Noile titluri sunt scutite de uri-ce impozit prezente și viitor.

Plata cupoanelor și a titlurilor eșite la sorți se va face la 1 Maiu și 1 Noemvre ale fiecărui an la București la Casa Comunală și la Banca Națională a României, iar în alte orașe la Sucursalele și Agențele Băncii Naționale.

Amortisarea acestor obligațiuni se va face al pari în 100 semestre prin trageri la sorți, din

șasă în șasă luni, cari vor avea loc la 1 Martie și la 1 Septemvre ale fiecărui an.

Prima trageră se va face la 1 Martie 1907.

Numerile eșite la sorți se vor publica prin Monitorul Comunal, Monitorul Oficial și alte ziare. București, Iunie 1906.

Primar M. G. Cantacuzino.

Condițiuni de subscriere.

In baza prospectului de mai sus Banca Națională a României oferă în subscriere publică lei 26.000.000 aur valoare nominală în obligațiuni 4% ale Orașului București din 1906.

Subscrițiunea se va face contra numărării și contra Obligațiunii Comunale din 1884 convertite în 4 1/2 % în anul 1895 și chemate la plată prin anticipare.

Subscrierea va avea loc în ziua de

26 Iunie 1906

Prețul emisiunii este fixat la 88 lei pentru suta de lei capital nominal, plus dobândă de la 1 Maiu până la data versămintelor.

Posesorii de obligațiuni 4 1/2 % din 1895 vor putea subscrie la acest imprumut cu obligațiunile lor prezintând aceste titluri în București la Banca Națională a României și în cele alte orașe, la Sucursalele și Agențele ei, chiar dela data aparițiunei acestei publicări până în ziua de 26 curent inclusiv.

Obligațiunile 4 1/2 % trebuie să aibă toate cupoanele lor neexigibile.

Subscriitorii în numărării vor depune în momentul subscrierii o cautiune de 5% din suma subscrișă în bani sau efecte publice admise de Bancă ca gagiu pentru imprumuturi, după cursul zilei.

Subscrierile în obligațiuni 4 1/2 % ale Comunei București din 1895 și subscrierile până la 15,000 lei sunt ireductibile.

Indată după închiderea subscrierij, Banca va face repartițiunea anunțând-o prin publicări.

Versămintele la sumele atribuite se vor face în modul următor:

- 25% indată după repartiție,
- 15% la 15 Iulie
- 20% la 15 August
- 20% la 15 Septemvre
- 20% la 15 Octomvre.

Contra acestor versăminte subscriitorii vor primi titluri provisorii de noi obligațiuni ale Comunei București 4% din 1906 pe deplin liberate cari se vor preschimba în titluri definitive.

Epoca preschimbării titlurilor provisorii în titluri definitive se va anunța prin publicări speciale.

Subscriitorii în titluri de 4 1/2 % vor primi în plus în numărării 1 leu 25 bani pentru fiecare obligațiune de 500 lei și 6 lei 25 bani pentru fiecare obligațiune de 2500 lei reprezentând diferența de dobândă între 4 1/2 % și 4% pe timpul dela 1 Maiu 1906 până la 1 Noemvre 1906.

Sumele ce nu se vor putea remite subscriitorilor cu titluri de 4 1/2 % în noi obligațiuni de 4%, se vor plăti în numărării.

Cautiunea de 5% nu vor fi liberată decât după efectuarea tuturor versămintelor.

In cas când subscriitorul nu va efectua versămintele la timp, Banca Națională este în drept a vinde imediat, fără somațiune, punere în întârziere sau altă formalitate judecătorească, cautiunea sau titlurile atribuite spre a se acoperi de toate pagubele provenite din neefectuarea la timp a acestor versăminte.

București, Iunie 1906.

Banca Națională a României.

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloge mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta »Școala« de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără pro-

fesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGA PÁL

fabricant de cimbalmă și de muzice

M a k 6 (casa proprie).

HUGYECZ RÓZA

Croitorie de haine englezești
și franjezești pentru femei

ARAD, Kápolna-u. 4.

Primește spre efectuare ori-ce lucru din bransa aceasta, în ori care formă, precum și haine pentru copii pe lângă execuție fină și prețurile cele mai avantajoase.

Cere sprijin binevoitor : **HUGYECZ ROZA**

Institut regnicolar de pictură și
artă industrială.

Depusă: **BLASKOVITS.** Intenciată la 1887.
De mai multeori premiat.

Bátori Blaskovits M.
PICTOR BISERICESC
Szabadka, Erdő-sor 66.

Recomandat din partea Excel. Sale primatului papal și a clerului înalt, din parte Magn. Sale contelui tolnai Festetics Tassilo. Pictorul eparhialilor sârbești, recomandat din partea Excel. Sale patriarh. C. Brancovici.

Pictare de biserică după stil, stucă. Aurirea crucilor fără șchele. Văruirea bisericilor, ce nu se poate spăla de ploaia. Pictarea iconostaselor în execuție artistică în mod extravagant de ieftin. Bisericele mai sărace mai ieftin cu 25%. Pictare academică.

◆◆◆ Vopsea pentru biserici și turnuri, ce rezistă contra viforului, ploaiei și focului. ◆◆◆
Resistă schimbării vremii. Vopsirea svânta părții umezi, căci nu împiedică evaporarea umezelei. E fără miros și ușor se svântă. E potrivită și la vopsirea pietrei, cărămizii, țiglei, cimentului, lemnului, fierului, tînii hielei, sticlei, precum și a decorațiilor de scenărie. Resistă focului. — Am onoare a aduce la cunoștința onor. public și pr. st. preoți, că pentru vopsirea bisericilor și a turnurilor până acum nu s'a găsit vopsea, ce se poate exista, și ce se poate spăla și se îmblăni cu părătele ca o vopsea-fresco. Se poate căpăta exclusiv numai la acest institut. Picturile făcute cu această vopsea rezistă câte 100 ani. Specialitate: schele inventate de mine, cari pe cele uzate până acum, prin construirea practică sunt cu mult mai folositoare. Modele și planuri la dorință se trimit gratuit. Cincizeci și șapte de alevințe, ce documentează succesul muncii mele în tot atâtea biserici.

Ciururile brevetate ale lui Dorn Jozsef

să potrivească la tot felul de mașini de treerat, pentru scuturat paiele la mașina curățitoare de jos etc.

Fiecare econom e dușmanul său propriu, dacă nu folosește ciururile brevetate ale lui Dorn, la mașinile de treerat, care-i rămâne în cinste după 3 zile de îmblătit.

Cu totul sunt în circulație cam 6000 de ciururi.

La îmblătitul din anul trecut a eruat contele Wenheim pe moșia sa dela Csorvás de la 500 de clăi de bucate 247 de klg. de grăunte față de ciururile de lemn, ceea-ce dovedește și „Societatea economică“ („Gazdasági egyesület“) din comitatul Bihar.

Furnisez pentru fabricanții din țară și străindlate.

Iau răspunderea pentru ciururile mele de bucate. Recomand încălzitoarele mele cele nouă, cari să potrivească la ori-ce mașină (sparher) cu cari să cruță 50% de material de ars, care dă căldură plăcută și trainică.

Cu prospecte și explicații mai detaliate servește

DORN JOZSEF, atelier de mașini **Békés-Csaba.**

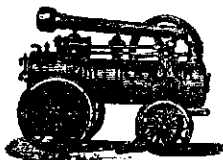
ZIKMUND & COMP.

Fabrică de mașini și turnătorie de fier în UJVIDÉK.

Recomandă tot felul de mașini de economie, dar mai ales mașinile sale brevetate, premiate la cele mai multe expoziții:

de semănat sistem „COLUMBUS-DRILL“
și motoarele sale cu gaz, petrolu și benzin.

Recomandă mașinile sale
de treerat cu benzin și aburi, pluguri și
tot felul de mașini agricole mari
și mici.

Aranjament de mori după sistemul cel mai nou.

Trimitem preț-curente ilustrate gratis și franco.

Strămutare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimaților mei cumpărători că prăvălia mea de pe strada Deák Ferencz nr. 36 — Arad am strămutat-o pe strada Deák Ferencz nr. 7,

unde de altfel având prăvălie, țin garnitură de salon, salon bătesc, cele trebuincioase pentru un prânzător modern, dela prețul cel mai ieftin până la cel mai scump, și la dorință efectuează în modul cel mai prompt. Vă rog, ca bunăvoința de până acum se o păstrați și pe viitor. Cu deosebită stimă

VARGA JÁNOS

TAPESIER

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 7.

— Magazin de jaluții cu automat. —

Atelier de sculptură în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public și dnilor măiestrilor măsari, că

cu începerea dela 1 Iunie

am deschis un atelier de sculptură în Arad

strada Halász nr 9.

Cere sprijinul binevoitor

ÁBRAHÁM JÓZSEF
sculptor.

Un copil cu bună creștere îndată are primire.

MÁLICS J. sculptor și măsar **ARAD**, Str. Közép nr. 16.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că atelierul meu de sculptorie din Arad, strada Közép nr. 16 care e aranjat conform recerincelor moderne, se pregătesc

— **dormezele,** —
mobiare de salon etc., etc., după stilul cel mai nou și după execuția cea mai frumoasă.

Mai departe în atelierul meu se găsesc

— **tot felul de mobile** —

prin ce mă aflu în plăcuta poziție, ca comanda cele mai mari să le efectueze pe lângă prețurile cele mai favorabile, în timpul cel mai scurt, posibil.

La dorință pot se dau deslușiri cu privire la prețuri, comanda din provincie se fac cu reîntoarcerea poștei.

Cerând comanda DVoastre, rămân

cu deosebită stimă
Málícs J., sculptor și măsar
Arad, str. Közép nr. 16.